

**Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

**Навчально-науковий інститут бізнесу і менеджменту
Кафедра обліку та аудиту**

ПОЛУЕКТОВА ЛЕСЯ ВАСИЛІВНА

РЕФЕРАТ

**кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти
«Магістр»**

**ОБЛІК ТА АУДИТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(ЗА ДАНИМИ ДП «СВІТАНОК» БАЛАКЛІЙСЬКОГО
РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

**Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(освітня програма «Облік і аудит»)**

**Науковий керівник:
кандидат економічних
наук, доцент
Накісько Олександр
Вікторович**

Харків – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. Функціонування сучасних суб'єктів аграрного сектору та результативність їх діяльності значною мірою залежить від наявності, стану й ефективності використання основних засобів. Значна увага, яка приділяється в останні роки цій ресурсній складовій, – не лише прагнення мати у розпорядженні високоякісну й сучасну сільськогосподарську техніку, а й володіти такою конкурентною перевагою загалом. Однак, як свідчить практика, сама по собі наявність сучасних основних засобів ще не свідчить про автоматичне зростання конкурентоздатності підприємства. Важливою умовою є раціональне й ефективне використання наявного потенціалу. Загалом це питання належить до каденції різних управлінських інституцій аграрного підприємства – керівника, бухгалтерської та технічної служб тощо. Отже, можна констатувати, що одним з ключових завдань в управлінні аграрних підприємств є якісна, раціональна та економічна організація обліку та аудиту основних засобів в системі їх менеджменту.

Питанням обліку та аудиту основних засобів присвячено праці М. Бондара, Ф. Бутинця, М. Дубініної, О. Кантаєвої, Д. Корнєва, Д. Кузьміна, Ю. Леонової, Т. Маренич, М. Матушкіної, С. Мельник, О. Накіська, М. Огійчука, В. Плаксієнка, Н. Побережної, В. Поповича, Е. Ретюньських, К. Рутковського та інші науковці. Не применшуючи наявних здобутків зазначених вчених, зауважимо, що є об'єктивна потреба в ідентифікації сучасних проблем та на основі їх критичної оцінки пророблення заходів з організації та методики ведення бухгалтерського обліку та аудиту основних засобів з врахуванням специфіка, який накладає аграрна сфера

господарювання. Потреба у вирішенні цих наукових та прикладних питань і зумовлюють актуальність обраної теми дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами. Кваліфікаційна (магістерська) робота виконувалася відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка за темою «Формування напрямів та механізмів підвищення ефективності агропромислового виробництва в умовах глобалізації», державний реєстраційний номер 0116U007411, згідно якої автором розроблено заходи з раціоналізації бухгалтерського обліку та аудиту основних засобів на аграрних підприємствах.

Мета та завдання кваліфікаційної (магістерської) роботи. Метою роботи є розробка теоретично-методичних і практичних засад удосконалення обліку та аудиту основних засобів на аграрних підприємствах.

Мета роботи обумовила необхідність вирішення ряду завдань:

- вивчити економічний зміст основних засобів в контексті їх бухгалтерського обліку та аудиту;
- розкрити класифікацію основних засобів з врахуванням їх специфіки в сільському господарстві;
- висвітлити теоретично-методичні засади аудиту основних засобів;
- проаналізувати стан та динаміку господарської діяльності аграрних підприємств з оцінкою забезпеченості та ефективності використання ними основних засобів (за даними ДП «Світанок» Балаклійського району, Харківської області);
- дослідити стан бухгалтерського обліку, аудиту та внутрішнього контролю на аграрних підприємствах з врахуванням сучасного стану розвитку економіки (за даними ДП «Світанок» Балаклійського району, Харківської області);

- розкрити напрями удосконалення обліку основних засобів на аграрних підприємствах;
- обґрунтувати заходи з удосконалення аудиту основних засобів в сучасних умовах господарювання аграрних підприємств;
- окреслити основні завдання аудиту з використанням комп'ютерної техніки та процедури їх реалізації.

Об'єктом дослідження є процес облікового забезпечення та аудиту основних засобів на аграрних підприємствах.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні й організаційні аспекти обліку та аудиту основних засобів на аграрних підприємствах.

Методи дослідження. Методичне підґрунтя дослідження становлять загальнонаукові методи пізнання економічних явищ, зокрема застосовано: системний підхід – для оцінки стану проблеми та визначення напрямів удосконалення обліку та аудиту основних засобів; діалектичний метод пізнання – з метою уточнення облікової структури категорії «основний капітал»; індукції та дедукції – у процесі дослідження загальних тенденцій розвитку обліку основних засобів; теоретичного порівняння – для побудови класифікаційної моделі основних засобів; таблично-графічний метод – з метою наочного відображення фактографічної інформації; абстрактно-логічний, причинно-наслідкових зв'язків, опису, конкретизації, формалізації – для формування системи аналітичного обліку та документального оформлення руху основних засобів; логічного узагальнення – під час формулювання висновків.

Інформаційною базою дослідження були законодавчі та нормативні акти Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, Президента України,

Національного банку України, первинні документи, реєстри синтетичного і аналітичного обліку основних засобів, фінансова, податкова та статистична звітність, матеріали контролю ДП «Світанок» Балаклійського району, Харківської області, літературні джерела, а також результати власних досліджень та розрахунків.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні на теоретичному та практичному рівні заходів щодо удосконалення обліку та аудиту основних засобів на аграрних підприємствах.

У процесі проведеного дослідження одержано наступні основні результати, що характеризують новизну, розкривають зміст роботи і виносяться на захист:

удосконалено:

- визначення дефініції «основні засоби», під якою слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації, що становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік), використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально-культурних функцій та по частинах переносять свою вартість на результат власної діяльності – виготовлений продукт, надану послугу або товар;

- первинний облік руху основних засобів, на основі модифікації форми «Акту приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів», де здійснено поглиблену деталізацію витрат, понесених підприємством під час ремонту, модернізації та відновлення основних засобів й посилення контролю за ними;

набуло подальшого розвитку:

- система звітності щодо амортизаційної політики в частині визначення переліку, змісту і періодичності її

надання регуляторним державним органам, яка формується за рахунок інтегрованої системи показників фінансової та нефінансової інформації, що дало змогу скорегувати зміст статистичної звітності підприємств і сформувати систему вільного обміну інформацією;

- порядок вибору варіантів застосування автоматизованих програм при аудиті на підприємстві, який базується на основі аналізу ринку програмних продуктів для аудиторської діяльності та його застосування міжнародними аудиторськими фірмами.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна (магістерська) робота є самостійно виконаною завершеною науковою працею, в якій викладено авторський підхід до вирішення поставленого завдання.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення кваліфікаційної (магістерської) роботи доведені до рівня практичних рекомендацій з бухгалтерського обліку та аудиту основних засобів на аграрних підприємствах. Результати дослідження прийняті до впровадження у практичну діяльність підприємства – ДП «Світанок» Балаклійського району Харківської області.

Апробація результатів кваліфікаційної (магістерської) роботи. Основні результати кваліфікаційної роботи доповідалися, обговорювалися та отримали позитивну оцінку на науково-практичних конференціях, зокрема на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції, присвяченій 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (30 жовтня, ХНТУСГ, Харків) та Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Експлуатаційна та сервісна інженерія» (15-16 жовтня, ХНТУСГ, Харків).

Публікації. За результатами дослідження, що здійсненні в магістерській роботі було опубліковано 4 наукових праці загальним обсягом 0,42 ум. др. арк., у тому числі – 1 наукова стаття та 3 публікації у матеріалах науково-практичних конференцій

Структура та обсяг кваліфікаційної (магістерської) роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона виконана на 97 сторінках, містить 14 таблиць та 4 рисунків. Список використаних джерел налічує 127 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти ведення обліку та аудиту основних засобів» розкрито визначення, визнання основних засобів та завдання їх обліку, уточнено класифікацію основних засобів та порядок їх оцінки, розкрито методичні основи амортизації основних засобів, висвітлено сутність, види та форми контролю, а також досліджено нормативно-правове та фактографічне забезпечення аудиту основних засобів.

У другому розділі «Стан обліку та аудиту основних засобів» надано організаційно-економічну характеристику підприємства ДП «Світанок» Балаклійського району Харківської області, розкрито первинний, синтетичний та аналітичний облік наявності, надходження і вибуття основних засобів, висвітлено методику облік зносу (амортизації) основних засобів на прикладі конкретного підприємства, обґрунтовано методику проведення аудиту основних засобів та оформлення його результатів.

У третьому розділі «Удосконалення обліку та аудиту основних засобів» обґрунтовано напрями удосконалення організації та методики обліку основних засобів. Розроблено напрями розвитку аудит в умовах застосування комп'ютерних технологій.

ВИСНОВКИ

Отримані в ході дослідження результати кваліфікаційної роботи вирішують важливе науково-практичне завдання щодо обґрунтування теоретичних засад та практичних рекомендацій з удосконалення обліку та аудиту основних засобів на аграрних підприємствах.

За результатами дослідження можна зробити такі основні висновки:

1. Надано авторське визначення поняття «основні засоби», під якими, обґрунтовано, що слід розуміти матеріальні активи, які зберігають свою натуральну форму протягом всього корисного терміну експлуатації, що становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік), використовуються як під час здійснення господарської діяльності, так і під час виконання підприємством адміністративних чи соціально-культурних функцій та по частинах переносять свою вартість на результат власної діяльності – виготовлений продукт, надану послугу або товар.

2. Виділено пріоритетні завданнями обліку основних засобів: правильне документальне оформлення та своєчасне відображення в регістрах обліку надходження, внутрішнього переміщення й вибуття об'єктів основних засобів; контроль за збереженням основних засобів; контроль за витратами на ремонт основних засобів, а також за ефективністю використання основних засобів; правильне обчислення та відображення в обліку сум амортизації; отримання документально обґрунтованих даних про наявність та рух основних засобів за місцями їх експлуатації, а також у розрізі осіб, відповідальних за її збереження; виявлення результатів від реалізації об'єктів основних засобів або іншого їх вибуття. Обґрунтовано, що ефективного результату у досягненні цих

цілей можна досягти лише з використанням інформаційних систем і комп'ютерних технологій обліку.

3. Встановлено, що необхідною умовою раціональної організації обліку основних засобів є їх класифікація. Її орієнтація на загальних для усіх галузей національної економіки ознаках – визначенні різних груп основних засобів та їх об'єднання по спільних функціях у виробничому процесі має домінуюче значення для організації бухгалтерського обліку. Завдяки цьому основні засоби розділяють по групах, які підлягають обліку та контролю на бухгалтерських рахунках. Також забезпечується єдність групування по видах об'єктів у всіх галузях економіки, що дозволяє досягти співставлення облікових показників різних підприємств. Для забезпечення своєчасного та правильного обліку основних засобів та контролю за їх збереженням і використанням на підприємстві має бути розроблена економічно обґрунтована класифікація основних засобів за такими ознаками: натурально-речовим складом, функціональним призначенням, використанням, належністю, за відношенням до галузі народного господарства. Розглянуті сутність та класифікація основних засобів дають змогу оптимізувати їхню структуру – забезпечити ефективно їх використання, сприяти покращенню стану сучасного виробництва.

4. Доведено, що об'єктивна оцінка потреби в інвестиціях стане інформаційною основою для обґрунтування та реалізації амортизаційної, інвестиційної, кредитної й технічної політики в державі, які забезпечують умови відтворення й оновлення основних. На мікрорівні реальна вартість основних засобів товаровиробників сприятиме об'єктивній оцінці авансованого основного капіталу та його періодичних витрат у формі амортизаційних відрахувань з метою аналізу виробничої

діяльності й визначення рівня безбитковості. Достовірність вартості основного капіталу є ключовим фактором при оцінюванні фінансово-майнового стану підприємств, який є основою для прийняття рішень власниками, інвесторами й кредиторами. В роботі надано характеристику методів нарахування суми амортизації основних засобів.

5. Обґрунтовано, що аудит основних засобів є невід'ємною частиною загального аудиту суб'єкта господарювання, а також є його важливою частиною, так як може значно впливати на його кінцеві результати. Це також процес досить трудомісткий і потребує обробки великої кількості інформації, тому велике значення має вдосконалення організації та методики аудиту основних засобів. Встановлено, що основними завданнями аудиту основних засобів є: контроль за дотриманням законодавства щодо операцій з основними засобами; перевірка правильності визнання, класифікації та оцінки основних засобів; перевірка правильності документального оформлення операцій, які пов'язані з рухом основних засобів; перевірка фактичної наявності і технічного стану груп основних засобів; перевірка правильності відображення господарських операцій із надходження, реалізації, списання, ремонту основних засобів на рахунках бухгалтерського обліку; перевірка правильності нарахування амортизації; перевірка правильності визначення фінансових результатів від реалізації основних засобів; перевірка правильності проведення індексації, переоцінки основних засобів; перевірка операцій з орендованими та переданими в оренду основними засобами; аналіз показників використання основних засобів.

6. Визначено, що за останній рік діяльності ДП «Світанок» валової продукції в постійних цінах 2010 р. було

вироблено на 45,4% менше, а товарної за цей же період – на 43,3% менше, їх обсяг склав 6812,0 тис. грн та 15747,3 тис. грн відповідно. Чисельність працівників скорочується, що є причиною відмови від трудомістких галузей рослинництва та галузі свинарства. Спостерігається ріст оборотних активів – в 2,3 рази порівняно з 2017 р., що, як показує аналіз їх структури, є переважанням посівів озимої пшениці в 2019 р., яка є поточними біологічними активами і входить в запаси підприємства. У попередніх роках підприємство робило акцент на соняшнику та ярих культурах зернових. Спад обсягів виробництва та реалізації відбивається на результатах діяльності. Впродовж 2018-2019 рр. ДП «Світанок» є збитковим. Рівень збитковості підприємства – 8,6% у 2019 р., що на 3,3% гірше порівняно з 2018 р. діяльності.

7. Показники ефективності використання основних засобів свідчать, що в ДП «Світанок» зростає фондозабезпеченість і фондоозброєність, що є наслідком пришвидшення темпів оновлення основних засобів у 2018 р. порівняно з 2017 р. Варто відмітити, що поряд з цим скорочується ефективність використання активів, про що свідчить зниження показника фондовіддачі з 6,61 у 2017 р. до 4,04 у 2019 р. Підприємство працює збитково останні декілька років, що, зокрема, є і наслідком зменшення ефективності використання основних засобів підприємства.

8. Встановлено, що у ДП «Світанок» обліковий процес господарської діяльності підприємства здійснює бухгалтерська служба, яку очолює головний бухгалтер. Бухгалтерська служба складається із 4 осіб. Вона застосовує меморіально-ордерну форму обліку, яка дає змогу сформуванню достовірний фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва, втім, на основі аналізу системи менеджменту підприємства, не можна стверджувати, що вона дає достатню інформацію для прийняття

управлінських рішень з розвитку підприємства, його розширеного відтворення.

9. Вивчення організації та методики обліку та контролю основних засобів на аграрних підприємствах показало, що на досліджуваному підприємстві є чітка орієнтація на дотримання вимог Податкового кодексу України. Тобто орієнтація на податковий облік. В той же час не приділено увагу формуванню інформації для управління основними засобами з метою їх відтворення та забезпечення росту фондівдачі. Підприємство не застосовує специфічні форми первинного обліку основних засобів для суб'єктів сільськогосподарської діяльності.

10. Встановлено, що розрахунок амортизації основних засобів в ДП «Світанок» здійснюється прямолінійним методом. Розрахунок місячних сум амортизації здійснюється у довільній формі за допомогою персонального комп'ютера і програмного забезпечення для роботи з електронними таблицями MS Excel. Після цього дані переписують вручну в Меморіальній ордер, а потім наколюють в Головній книзі, яка також ведеться в MS Excel.

11. Обґрунтовано кроки програми аудиту основних засобів на аграрних підприємствах, яка повинна включати: вивчення облікової політики аграрного підприємства щодо організації обліку основних засобів та нормативно-правової бази щодо їх бухгалтерського обліку; перевірка правильності ведення первинного обліку основних засобів та відображення операцій, пов'язаних з надходженням, ремонтом, реконструкцією, модернізацією, вибуттям, ліквідацією, а також фактів фіксування відповідних відміток бухгалтерією в інвентарних картках; перевірка правильності нарахування амортизації основних засобів відповідно до облікової політики досліджуваного підприємства та нормативно-правових актів України; перевірка результатів інвентаризації основних засобів та

виявлення розбіжностей в документальному їх оформленні; перевірка відповідності даних обліку основних засобів в бухгалтерських регістрах та фінансовій звітності; складання аудиторського висновку.

12. Встановлено, що для відображення в обліку основних засобів після ремонту, реконструкції та модернізації підприємствами застосовується форма ОЗ-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів», яка містить зведену кошторисну та фактичну суми виконаних робіт, і що зазначена форма є недостатньо інформативною для забезпечення облікового процесу капітальних вкладень. Для поглибленої деталізації витрат, понесених підприємством під час ремонту, модернізації та відновлення основних засобів й посилення контролю за ними, запропоновано модифіковану форму «Акту приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів».

13. Обґрунтовано доцільність удосконалення форми Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції (ф. №2-ОЗ ІНВ (річна)), вважаємо, що необхідно зробити дану форму не річною, а квартальною і надавати її в електронному вигляді, яка дозволить користувачам усіх рівнів мати оперативний доступ до даних. Запропонована удосконалена системи звітності щодо амортизаційної політики в частині визначення переліку, змісту і періодичності її надання регуляторним державним органам, яка формується за рахунок інтегрованої системи показників фінансової та нефінансової інформації, що дало змогу скорегувати зміст статистичної звітності підприємств і сформувати систему вільного обміну інформацією.

14. Встановлено, що широке застосування комп'ютерів при проведенні аудиту дозволяє

концентрувати роботу на ділянках обліку з підвищеною імовірністю присутності перекручень. Відповідно до цього виникає необхідність розробки програмного забезпечення, що містило б у якості одного з основних компонентів частину інформаційної бази комп'ютерної системи клієнта та яке б поєднувало задачі аналізу системи обліку і контролю, оцінки внутрішньогосподарського, контрольного, додаткового ризику, обчислення на їхній основі ризику не виявлення і планування на його основі обсягу вибірки облікових даних у єдиний програмний комплекс. На основі аналізу ринку програмних продуктів для аудиторської діяльності та його застосування міжнародними аудиторськими фірмами запропоновано варіанти їх застосування при аудиті на підприємстві, що є об'єктом дослідження.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

1. Русанова Я.І., Колісник А.І., **Полуектова Л.В.** Сучасний стан та вектори соціальної відповідальності в аграрній сфері на прикладі її провідних підприємств. *Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць*. Харків: ХНТУСГ, 2020. Вип. 2. С. 51-53.

2. Колодяжна Н.С., **Полуектова Л.В.** Проблеми та шляхи удосконалення обліку адміністративних витрат. *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 30 жовтня 2020 року / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ. Х.: «Стильна типографія», 2020. С. 45-47.*

3. Руденко С.В., Накісько О.В., **Полуектова Л.В.** Напрями удосконалення казначейського контролю в Україні. *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 30 жовтня 2020 року / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; ХНТУСГ. Х.: «Стильна типографія», 2020. С. 173-175.*

3. Корнієцька М.О., **Полуектова Л.В.**, Пулавська О.А. Технології блокчейн у бухгалтерському обліку як інноваційний засіб інформаційного забезпечення підприємницької діяльності. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Експлуатаційна та сервісна інженерія»*. Харків: ХНТУСГ, 2020. С. 184-186.

АНОТАЦІЯ

Полуектова Л.В. Облік та аудит основних засобів (за даними ДП «Світанок» Балаклійського району, Харківської області). – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітня програма «Облік і аудит»). – Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020 р.

Кваліфікаційну (магістерську) роботу присвячено теоретико-методичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій з удосконалення обліку та аудиту основних засобів на підприємстві.

Функціонування сучасних суб'єктів аграрного сектору та результативність їх діяльності значною мірою залежить від наявності, стану й ефективності використання основних засобів. Значна увага, яка приділяється в останні роки цій ресурсній складовій, – не лише прагнення мати у розпорядженні високоякісну й сучасну сільськогосподарську техніку, а й володіти такою конкурентною перевагою загалом. Однак, як свідчить практика, сама по собі наявність сучасних основних засобів ще не свідчить про автоматичне зростання конкурентоздатності підприємства. Важливою умовою є раціональне й ефективне використання наявного потенціалу. Загалом це питання належить до каденції різних управлінських інституцій аграрного підприємства – керівника, бухгалтерської та технічної служб тощо. Отже, можна констатувати, що одним з ключових завдань в управлінні аграрних підприємств є якісна, раціональна та економічна організація обліку та аудиту основних засобів в системі їх менеджменту.

Виконано теоретичну ідентифікацію основних понять дослідження. Обґрунтовано класифікацію основних засобів з позиції управлінської діяльності аграрних підприємств. Розкрито особливості оцінки основних засобів, як основи достовірності фінансової звітності й обґрунтованість управлінських рішень на підприємстві. Обґрунтовано теоретико-методичні та прикладні засади здійснення аудиту основних засобів на аграрних підприємствах.

У роботі здійснено аналіз господарської діяльності та організації бухгалтерського обліку і контролю ДП «Світанок» Балаклійського району Харківської області, з акцентом на оцінку стану та ефективності використання основних засобів підприємства. Розроблено організаційні засади бухгалтерського обліку та аудиту основних засобів в аграрних підприємствах, спрямовані на формування системи інформаційного забезпечення управління на основі сучасного програмного забезпечення.

Для поглибленої деталізації витрат, понесених підприємством під час ремонту, модернізації та відновлення основних засобів й посилення контролю за ними, запропоновано модифіковану форму «Акту приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів». Обґрунтовано доцільність удосконалення форми Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції (ф. №2-ОЗ ІНВ (річна)). Запропонована удосконалена системи звітності щодо амортизаційної політики в частині визначення переліку, змісту і періодичності її надання регуляторним державним органам, яка формується за рахунок інтегрованої системи показників фінансової та нефінансової інформації, що дало змогу скорегувати зміст статистичної звітності підприємств і сформувати систему вільного обміну інформацією. Встановлено, що широке

застосування комп'ютерів при проведенні аудиту дозволяє концентрувати роботу на ділянках обліку з підвищеною імовірністю присутності перекручень. Відповідно до цього виникає необхідність розробки програмного забезпечення, що містило б у якості одного з основних компонентів частину інформаційної бази комп'ютерної системи клієнта та яке б поєднувало задачі аналізу системи обліку і контролю, оцінки внутрішньогосподарського, контрольного, додаткового ризику, обчислення на їхній основі ризику не виявлення і планування на його основі обсягу вибірки облікових даних у єдиний програмний комплекс. На основі аналізу ринку програмних продуктів для аудиторської діяльності та його застосування міжнародними аудиторськими фірмами запропоновано варіанти їх застосування при аудиті на підприємстві, що є об'єктом дослідження.

Основні положення кваліфікаційної (магістерської) роботи доведені до рівня практичних рекомендацій з облік та аудит основних засобів на підприємствах. Результати дослідження прийняті до впровадження у практичну діяльність підприємства – ДП «Світанок» Балаклійського району Харківської області.

Ключові слова: основні засоби, оцінка основних засобів, амортизація, облік, аудит, удосконалення обліку основних засобів, комп'ютерний аудит.

SUMMARY

Poluektova L. Accounting and audit of fixed assets (according to enterprise «Svitanok»). – Manuscript.

Qualification work for the Master's degree in specialty 071 «Accounting and taxation» (educational program «Accounting and Auditing»). – Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture, Kharkiv, 2020.

Qualification (master's) work is devoted to the theoretical and methodological substantiation and development of practical recommendations for improving the accounting and auditing of fixed assets at the enterprise.

The functioning of modern subjects of the agricultural sector and the effectiveness of their activities largely depends on the availability, condition and efficiency of fixed assets. Significant attention paid in recent years to this resource component is not only the desire to have high-quality and modern agricultural machinery, but also to have such a competitive advantage in general. However, as practice shows, the mere presence of modern fixed assets does not indicate an automatic increase in the competitiveness of the enterprise. An important condition is the rational and efficient use of existing potential. In general, this issue belongs to the cadence of various management institutions of the agricultural enterprise – the head, accounting and technical services, and so on. Thus, it can be stated that one of the key tasks in the management of agricultural enterprises is the quality, rational and economic organization of accounting and auditing of fixed assets in the system of their management.

Theoretical identification of the basic concepts of the research is performed. The classification of fixed assets from the standpoint of management of agricultural enterprises is substantiated. Peculiarities of valuation of fixed assets as the

basis of reliability of financial statements and validity of management decisions at the enterprise are revealed. Theoretical-methodical and applied principles of audit of fixed assets at agricultural enterprises are substantiated.

The analysis of economic activity and organization of accounting and control of the enterprise «Svitanok», with emphasis on the assessment of the state and efficiency of use of fixed assets of the enterprise. Organizational principles of accounting and auditing of fixed assets in agricultural enterprises, aimed at forming a system of information management on the basis of modern software.

For in-depth detailing of the costs incurred by the company during the repair, modernization and restoration of fixed assets and strengthening control over them, a modified form of the «Act of acceptance of repaired, reconstructed and modernized facilities» is proposed. The expediency of improving the form Report on the availability and movement of non-current assets, depreciation and capital investment is substantiated. An improved reporting system for depreciation policy is proposed in terms of determining the list, content and frequency of its provision to regulatory authorities, which is formed through an integrated system of financial and non-financial information, which allowed to adjust the content of statistical reporting and free exchange of information. It is established that the widespread use of computers in the audit allows you to concentrate on areas of accounting with an increased likelihood of distortion. Accordingly, there is a need to develop software that would contain as one of the main components of the information base of the client's computer system and which would combine the tasks of analysis of accounting and control, assessment of internal, control, additional risk, risk calculation based on them failure to identify and plan on the basis of the sample of accounting data in a single software package. Based on the analysis of the

market of software products for auditing activities and its application, international audit firms have proposed options for their use in auditing at the enterprise that is the subject of the study.

The main provisions of the qualification (master's) work are brought to the level of practical recommendations for accounting and auditing of fixed assets in enterprises. The results of the study were accepted for implementation in the practical activities of the enterprise «Svitanok».

Keywords: fixed assets, valuation of fixed assets, depreciation, accounting, audit, improvement of fixed assets accounting, computer audit.